

REMISSVAR

Datum
2019-10-28Vårt diarienummer
2019-13083

Kulturdepartementet

Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället (SOU 2019:35)

Er beteckning Ku2019/01318/CSM

Kriminalvården är i huvudsak positivt inställd till de förslag som lämnas i betänkandet. Det föreslagna demokrativillkoret i 3 a § förordningen (2002:954) om statsbidrag till vissa organisationer inom kriminalvårdens område (Kriminalvårdens statsbidragsförordning) får anses medföra förbättrade möjligheter för myndigheten bl.a. att bedriva återfallsförebyggande och återanpassande arbete i samverkan med civilsamhället. När det gäller det stödmaterial som utredningen tagit fram ger det enligt Kriminalvården en tydlig vägledning i hur demokrativillkoret ska tillämpas i praktiken och materialet kommer med största sannolikhet att underlätta handlägningsprocessen vid ansökningar om statsbidrag.

Utredningen föreslår vidare att 7 § Kriminalvårdens statsbidragsförordning ändras på så sätt att beslut i fråga om ansökan om bidrag, beslut om att inte utbetala beviljat bidrag samt beslut om återbetalning av bidrag ska vara överklagbara. När det gäller överklagbarheten bör det framhållas att Kriminalvårdens statsbidrag lämnas i mån av tillgång till medel (2 § Kriminalvårdens statsbidragsförordning). Enligt praxis är detta en omständighet som med styrka talar för att det inte föreligger någon rätt för en sökande att erhålla bidrag (jfr HFD 2016 ref. 49). I Kriminalvårdens statsbidragsförordning anges visserligen ett antal fastställda kriterier för beviljande av statsbidrag (2 § 1–5). Kriminalvården tillämpar emellertid inte någon ordning som innebär att de anslagna medlen fördelas mellan samtliga sökande som uppfyller dessa förutsättningar. Kriterierna är dessutom av generell karaktär och beviljande av bidrag får till övervägande del anses innefatta en skönsmässig bedömning. Tilldelning av medel sker utifrån Kriminalvårdens verksamhets behov och vad som vid varje givet tillfälle bedöms vara prioriterade områden. De organisationer som tilldelas bidrag är normalt delaktiga i Kriminalvårdens återfallsförebyggande arbete, främst genom att dessa organisationer besöker anstalter och erbjuder olika insatser av varierande slag till de intagna. Kriminalvårdens statsbidrag är således grundläggande för den samverkan som sker mellan myndigheten och civilsamhället.

Enligt Kriminalvården kan det därför ifrågasättas om myndighetens statsbidrag avser en sådan civil rättighet som medför att ett beslut i fråga om ansökan om bidrag rättligen ska kunna överklagas. Det bör i sammanhanget även framhållas att det i betänkandet inte särskilt redovisas varför utredningen anser att beslut om Kriminalvårdens statsbidrag avser en civil rättighet. Några tydliga motiv till att just dessa beslut ska tillerkännas överklagbarhet redovisas således inte.

Kriminalvården disponerar förhållandevis lite ekonomiska medel för utbetalning av statsbidrag (15 miljoner kr för år 2019). Dessutom är antalet ansökningar förhållandevis få (19 stycken under år 2019). Det förekommer dock att en ansökan avslås och det är enligt Kriminalvården otillfredsställande att eventuella domstolsprocesser kan begränsa förutsebarheten för myndigheten vid tilldelningen av medel. Som anføres i betänkandet fattar Kriminalvården, liksom andra myndigheter, i regel beslut om bidrag för hela det tilldelade anslaget (s. 428). Om det efter Kriminalvårdens beslut att avslå

REMISSVAR

Datum
2019-10-28

Vårt diarienummer
2019-13083

en ansökan inkommer ett överklagande och organisationens överklagande bifalls, har Kriminalvården således inte några medel kvar att fördela.

Det bör avslutningsvis framhållas att det föreslagna demokrativillkoret kan antas medföra ett behov bl.a. av utökade utredningsåtgärder vid handläggningen av ansökningar samt vid uppföljning och redovisning. Förslaget kan således komma att leda till ökade administrativa kostnader för myndigheten, men det är i dagsläget svårt att närmare förutse vilka resurser som kommer att krävas.

Detta yttrande har beslutats av tillförordnade generaldirektören Stefan Strömberg efter föredragning av verksjuristen Henrik Holmström. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit direktören för frivård, häkte och anstalt Lennart Palmgren, ekonomi- och fastighetsdirektören Björn Myrberg och chefen för sektionen för verksjuridik Per Henrik Hedbrant.

Stefan Strömberg

Henrik Holmström